

Sygn. akt I C 12/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariusz Bartnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Aneta Graban

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

o zobowiązanie do udzielenia informacji i udostępnienie dokumentów,

1) zobowiązuje pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udzielenia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. informacji o sprowadzonych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim urządzeniach reprograficznych - w okresie od dnia 01 lipca 2011 roku do dnia 30 września 2014 roku - w formie wykazu tychże urządzeń z podaniem : nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego oraz ceny sprzedaży urządzenia,

2) zobowiązuje pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udostępnienia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. dokumentów w postaci : deklaracji (...) i (...) Dokumentów (...) oraz faktur za okres od dnia 01 lipca 2011 roku do dnia 30 września 2014 roku, potwierdzających - odpowiednio - fakt sprowadzenia do Polski oraz sprzedaży urządzeń reprograficznych,

3) umarza postępowanie w zakresie :

- zobowiązania pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udzielenia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. informacji o sprowadzonych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim urządzeniach reprograficznych - w okresie od dnia 01 stycznia 2011 roku do dnia 30 czerwca 2011 roku - w formie wykazu tychże urządzeń z podaniem : nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego oraz ceny sprzedaży urządzenia,

- zobowiązania pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udostępnienia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. dokumentów w postaci : deklaracji (...) i (...) Dokumentów (...) oraz faktur za okres od dnia 01 stycznia 2011 roku do dnia 30 czerwca 2011 roku, potwierdzających - odpowiednio - fakt sprowadzenia do Polski oraz sprzedaży urządzeń reprograficznych,

4) zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz powoda Stowarzyszenia (...) w K. kwotę 11.146,40 zł (jedenaście tysięcy sto czterdzieści sześć złotych 40/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,

5) nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Gdańsku kwotę 1.631,13 zł (jeden tysiąc sześćset trzydzieści jeden złotych 13/100) tytułem kosztów sądowych w zakresie wydatków w sprawie.

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie (...) z siedzibą w K. w dniu 30 grudnia 2014 r. wniósł przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. pozew, w którym domagał się:

- zobowiązania pozwanego do udzielenia powodowi informacji o sprowadzanych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim urządzeniach reprograficznych, w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 30 czerwca 2011 r. w formie wykazu tychże urządzeń z podaniem: nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego, wydajności urządzenia (rozumianej jako maksymalna ilość kopii lub skanów, jaką urządzenie jest w stanie wykonać w ciągu jednej minuty) oraz ceny sprzedaży urządzenia;

- zobowiązania pozwanego do udzielenia powodowi informacji o sprowadzonych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim urządzeniach reprograficznych, w okresie od 1 lipca 2011 r. do 30 września 2014 r., w formie wykazu tychże urządzeń z podaniem: nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego oraz ceny sprzedaży urządzenia;

- zobowiązania pozwanego do udostępnienia powodowi dokumentów w postaci: deklaracji (...) i (...) Dokumentów (...) oraz faktur za okres od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 30 września 2014 r., potwierdzających odpowiednio fakt sprowadzenia do kraju oraz fakt sprzedaży urządzeń reprograficznych.

Nadto powód domagał się również zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie pozwu powód wyjaśnił, że jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art. 104 ustawy o prawie autorskim, na podstawie decyzji Ministra Kultury z dnia 20 listopada 2003 r. Na podstawie § 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 10-5 poz. 991 ze zm.) jest też organizacją upoważnioną do poboru opłaty reprograficznej na rzecz twórców, którą, stosownie do art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o prawie autorskim, zobowiązani są wносить producenci i importerzy kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych. Powód wskazywał, że sprowadzanie tego typu urządzeń i sprzedaż ich osobom trzecim leży w zakresie działalności pozwanego, pomimo jednak obowiązku, pozwany do tej pory nie uregulował opłaty reprograficznej należnej za okres od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2014 r. W tych okolicznościach powód w oparciu o art. 105 ust. 2 ustawy oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia z 2 czerwca 2003 r. wystąpił w niniejszym procesie z żądaniem udzielenia informacji i udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości należnych od pozwanego opłat reprograficznych.

Na rozprawie w dniu 6 października 2015 r. powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia w zakresie punktu 1 pozwu, co dotyczy się okresów od 1 stycznia 2011 r. do 30 czerwca 2011 r., a także co do punktu 3 pozwu za analogiczny okres.

Natomiast na rozprawie w dniu 17 maja 2016 r. strona powodowa zmodyfikowała żądanie zasądzenia kosztów procesu na kwotę 11.146,40 zł, na którą to kwotę złożyła się: zaliczka na poczet opinii biegłego w kwocie 3.500 zł, kwota 6.686,40 zł tytułem dojazdu pełnomocnika powoda do siedziby Sądu (wskazano, że pełnomocnik stawiał się w siedzibie Sądu 8 razy, dystans w jedną stronę to 500 km, w obie strony 1000 km, a biorąc pod uwagę 8 rozpraw jest to łączny dystans 8000 km przebyty samochodem o pojemności 900 cm³ - stawkę za 1 km wskazano na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej

Dz. U. z 2013 r. poz. 16 - na kwotę 0.8358 zł za km), nadto 360 zł tytułem wynagrodzenia radcy prawnego - wedle norm przepisanych i 600 zł tytułem opłaty od pozwu. W pozostałym zakresie stanowisko strony nie uległo zmianie.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz wszystkich kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwana wywodziła, że nie podlega obowiązkowi wnoszenia opłaty z art. 20 ustawy o prawie autorskim, jak również obowiązkowi informacyjnemu z art. 105 ust. 2 tej ustawy, jako że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej nie dokonuje sprzedaży sprowadzanych przez siebie do Polski urządzeń reprograficznych na rzecz użytkowników będących osobami fizycznymi powielającymi utwory w ramach prywatnego użytku osobistego, a jedynie na rzecz podmiotów gospodarczych oraz organów administracji publicznej. Tymczasem w jej ocenie dla obciążenia podmiotu opłatą licencyjną w odniesieniu do sprzętu, urządzeń i nośników niezbędne jest domniemanie przeznaczenia tego sprzętu do celów zwielokrotniania na użytek prywatny. Udostępnienie zaś tego rodzaju sprzętu innym podmiotom, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że używany będzie do innego celu niż sporządzanie kopii do użytku prywatnego, wyłącza możliwość ponoszenia opłaty. Pozwana zarzuciła również, że nie jest producentem ani importerem w rozumieniu art. 20 ust. 1 pr. aut., gdyż przeważającym rodzajem działalności pozwanej jest istocie prowadzenie obsługi serwisowej urządzeń, wynajmowanie i dzierżawienie urządzeń drukujących. Tymczasem powstanie obowiązku uiszczenia opłaty połączone jest z chwilą przeniesienia własności urządzenia. Pozwana podkreślała przy tym, że sprowadzane przez nią urządzenia są następnie oddawane do użytku na podstawie umów dzierżawy bądź najmu. Zdaniem spółki powód nie przedstawił wiarygodnych dowodów na to, był mógł się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów potrzebnych do określenia wysokości opłat na podstawie art. 105 ust. 2 ustawy o prawie autorskim. Podnosiła, że roszczenie informacyjne przysługujące organizacjom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi nie jest roszczeniem o charakterze nieograniczonym, tym bardziej, że informacje przekazywane takim podmiotom stanowią tajemnicę handlową. Wywodziła również, że skoro roszczenie informacyjne jest jedynie środkiem pomocniczym do ustalenia wysokości należnych opłat, to uznać należy, że skoro po stronie podmiotu nie zachodzi obowiązek uiszczenia określonych opłat wskazanych w art. 20 ustawy, to tym samym po stronie takiego podmiotu nie istnieje również obowiązek informacyjny. Organizacja musi też wykazać, że określone informacje i dokumenty są niezbędne w kontekście dochodzonych roszczeń i opłat. Tymczasem na podstawie żądanych przez powoda dokumentów (...) oraz deklaracji (...) nie można ustalić niezbędnych do określenia wysokości opłaty reprograficznej danych. Zawierają one natomiast szereg informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa pozwanego, której nie musi ujawniać osobom trzecim, skoro żaden przepis nie nakłada na niego takiego obowiązku. Pozwana spółka podniosła wreszcie zarzut przedawnienia części roszczenia w oparciu o art. 118 kc, wskazując, że zgodnie z tym przepisem dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi 3 lata.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 maja 2001 r. powód Stowarzyszenie(...) został wpisany do KRS do Rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej pod nr (...).

Zgodnie ze statutem, celem działalności powodowego stowarzyszenia jest w szczególności zbiorowe zarządzanie i ochrona praw autorskich w zakresie reprodukcji, wprowadzania do obrotu, wprowadzania do pamięci komputera, zwielokrotniania i rozpowszechniania, a także działania na rzecz rozwoju nauki i techniki oraz zabezpieczania i ochrony majątkowych interesów twórców dzieł naukowych i technicznych.

Obwieszczeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie ogłoszenia decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o udzieleniu i o cofnięciu zezwoleń na podjęcie działalności organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi (M. P. z 2009 r. Nr 21 poz. 270) ogłoszono decyzję Ministra Kultury o udzieleniu zezwolenia na wykonywanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi powodowi z dnia 16 sierpnia 1995 r. nr (...), zmienioną decyzją z dnia 20 listopada 2003 r. (...), na:

I. zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do utworów naukowych i technicznych na następujących polach eksploatacji:

- 1) utrwalanie,
- 2) zwielokrotnianie jakąkolwiek techniką egzemplarzy utworu, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego lub cyfrowego,
- 3) wprowadzanie do obrotu,
- 4) użyczenie,
- 5) najem,
- 6) wyświetlanie,
- 7) publiczne odtwarzanie,
- 8) nadawanie,
- 9) reemitowanie,
- 10) publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym;

II. pobieranie od ośrodków informacji lub dokumentacji wynagrodzenia za odpłatne udostępnianie egzemplarzy fragmentów utworów

[okoliczność bezsporna, nadto odpis KRS k. 7-9v]

Pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której sprowadza do Polski i sprzedaje innym podmiotom urządzenia reprograficzne umożliwiające uzyskanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu.

[dowód: odpis KRS pozwanej k. 10-14, wydruki informacji z Centrum Analityki Administracji Celnej w W. dotyczącej importu i nabycia wewnątrzspółnotych towarów o kodach Wspólnotowej Taryfy Celnej (...), (...) i (...) k. 15 - 19, wydruk ze strony internetowej (...) k. 60-62, list z 25.10.2013 r. k. 83-83v, ogłoszenie k. 84-84v, ogłoszenie z 12.12.2012 r. k. 85-86, ogłoszenie z 19.08.2013 r. k. 87-88v, ogłoszenie k. 89-91v, zawiadomienie k. 92-93, wydruk k. 94-94v, informacja k. 95-96, opinia biegłego sądowego z zakresu księgowości W. A. z dnia 15.02.2016 r. k. 128-130 wraz z załącznikami k. 131-204, opinia uzupełniająca z dnia 15.04.2016 r. k. 230 wraz z załącznikami k. 231-246, ustna opinia uzupełniająca z dnia 15 kwietnia 2016 r. - utrwalona na nośniku danych k. 251]

W okresie od 1 lipca 2011 r. do 30 września 2014 r. pozwana spółka sprowadziła do Polski 23.375 sztuk urządzeń reprograficznych posiadających funkcję kopiowania lub skanowania. W analogicznym okresie sprzedała 19.206 sztuk urządzeń. Zezłomowanych zostało 237 sztuk, przy czym liczba ta obejmuje zarówno urządzenia sprowadzone z zagranicy jak i zakupione w kraju. Natomiast 1833 sztuki zostały osobom trzecim oddane w najem, dzierżawę, bądź też udostępnione do korzystania na innej podstawie prawnej, przy czym i ta liczba obejmuje zarówno urządzenia zakupione za granicą jak i w kraju. W tym okresie pozwany wyeksportował do innych państw 32.256 urządzeń, przy czym i w tym wypadku liczba ta obejmuje zarówno urządzenia zakupione w Polsce jak i sprowadzone przez pozwanego do Polski.

Natomiast w okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 września 2014 r. pozwana spółka zakupiła łącznie 29.475 sztuk urządzeń reprograficznych (od 1 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. 1746 sztuk, w latach 2012-2013 20.856 sztuk zaś w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 września 2014 r. - 6873 sztuki).

[dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu księgowości W. A. z dnia 15.02.2016 r. k. 128-130 wraz z załącznikami k. 131-204, opinia uzupełniająca z dnia 15.04.2016 r. k. 230 wraz z załącznikami k. 231-246, ustna opinia uzupełniająca z dnia 15 kwietnia 2016 r. - utrwalona na nośniku danych k. 251]

Pismem z dnia 18 lipca 2014 r. powód wezwał pozwaną spółkę do zapłaty na rzecz powoda opłaty należnej za okres od 1 lipca 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. oraz przekazania powodowi informacji stanowiących podstawę określenia wysokości opłaty należnej za ten okres.

Przesyłkę doręczono skutecznie na adres pozwanej w dniu 21 lipca 2014 r. [dowód: wezwanie z 18.07.2014 r. k. 20, zpo - kopia k. 21-22]

Pozwana za wskazany okres nie wniosła opłaty reprograficznej.

[okoliczność bezsporna]

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w toku niniejszego postępowania, w tym dokumenty przedłożone do akt przez strony postępowania. Sąd miał na względzie, że poza wydrukami z bazy internetowej Centrum Analityki Administracji Celnej w W., autentyczność pozostałych dokumentów nie była w żaden sposób kwestionowana, wobec czego mogła stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Sąd ostatecznie uznał jednak, że i kwestionowane wydruki stanowiły wiarygodny dowód w sprawie. Powód logicznie wyjaśniał bowiem, że informacje na temat importu urządzeń reprograficznych otrzymuje z Centrum Analityki właśnie w formie elektronicznej, tym samym możliwym jest wyłącznie złożenie wydruków otrzymanych zestawień. Wiarygodność zaś zawartych w nich danych potwierdziły pozostałe materiały dowodowe, w tym przede wszystkim opinia biegłego sądowego z zakresu księgowości i rachunkowości W. A..

Wobec argumentów podnoszonych przez pozwaną spółkę, w szczególności dotyczących zakresu prowadzonej przez nią działalności i nastawienia jej głównie na prowadzenie obsługi serwisowej, wynajmowanie i dzierżawienie urządzeń, nie zaś jej dalszą sprzedaż, właśnie ten ostatni dowód Sąd uznał ostatecznie za kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd dopuścił go postanowieniem z dnia 23 października 2015 r. na okoliczność :

a) ustalenia liczby urządzeń reprograficznych, tj. kserokopiarek, skanerów, drukarek oraz urządzeń wielofunkcyjnych, które posiadają funkcję kopiowania lub skanowania - sprowadzonych przez pozwanego do Polski z terenu innego państwa w okresie od dnia 1.07.2011 roku do 30.09.2014 roku,

b) ustalenia, jaka część urządzeń sprowadzonych przez pozwanego do Polski w wyżej wymienionym okresie, została przez niego w tym okresie sprzedana w Polsce,

c) ustalenia, ile urządzeń pozwany sprzedał w Polsce w wyżej wymienionym okresie,

d) ustalenia, jaka część urządzeń sprowadzonych przez pozwanego do Polski w wyżej wymienionym okresie została przez niego rozebrana na części (zezłomowana),

e) ustalenia, jaka część urządzeń sprowadzonych przez pozwanego do Polski w wyżej wymienionym okresie, została przez pozwanego oddana osobom trzecim w dzierżawę bądź najem lub została udostępniona do korzystania na innej podstawie prawnej,

f) ustalenia, jaka część urządzeń sprowadzonych przez pozwanego do Polski w wyżej wymienionym okresie, została przez niego wyeksportowana do innych państw.

Sąd uznał sporządzone przez biegłego z zakresu księgowości mgr W. A. opinie pisemne oraz uzupełniającą opinię ustną za sporządzone w sposób profesjonalny i rzetelny. Zważył, że zostały one przygotowane przez specjalistę w swojej dziedzinie, posiadającego odpowiednio wysokie wykształcenie i legitymującego się niezbędnym w tym zakresie doświadczeniem zawodowym. W ocenie Sądu wywód zawarty w opinii przeprowadzony w oparciu o dane uzyskane z obowiązującego w pozwanej spółce systemu finansowo - księgowo - magazynowego (...), umożliwiającego wygenerowanie analiz ekonomicznych, ujęty został w sposób jasny i logiczny, a biegły w wystarczający sposób wytłumaczył swoje stanowisko w zakresie możliwości ustalenia kierunku rozchodów urządzeń sprowadzonych przez pozwaną spółkę do Polski z zagranicy. Sąd uwzględnił przy tym wyjaśnienia biegłego, że na dowodach przychodu urządzeń do magazynu, jak i na dowodach rozchodowych nie ma numerów seryjnych tych urządzeń, te właśnie dane są zaś konieczne dla ustalenia, co stało się ze sprowadzonym bądź zakupionym w kraju urządzeniem. Biegły nie analizował dokumentacji źródłowej, wskazywał natomiast, że na dokumentach, które widział, nie ma danych, które powinny być, aby ustalić dane, których wymaga strona powodowa. Podkreślał jednak, że taki sposób prowadzenia dokumentacji, jak w pozwanej spółce, jest prawidłowy i wystarczający wg przepisów z zakresu księgowości i rachunkowości. Biegły wyraził też pogląd, że jeżeli podmiot ma świadomość, że art. 20 pr. aut. go obowiązuje, to powinien przygotowywać informację tak, by możliwe było naliczanie opłat. Ewentualne konsekwencje wynikające z braku danych pozwalających na ustalenie opłaty mogą jednak wynikać tylko z przepisów tej ustawy.

W ocenie Sądu powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Powód wystąpił w niniejszym procesie z tzw. powództwem informacyjnym w oparciu o art. 105 ust. 2 ustawy w dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. jedn. Dz. U. z 2006 r., Nr 90 poz. 631 ze zm.; dalej pr. aut.). Zgodnie z nim, w zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat. Nadto powód powoływał się na § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 105 poz. 991 ze zm.), stosownie do którego organizacje wymienione w § 3 ust. 1 i § 4 pobierają opłatę za dany kwartał w terminie 14 dni po upływie tego kwartału. Wraz z opłatą są przekazywane informacje stanowiące podstawę określenia wysokości tej opłaty. Powód wywodził, że skoro powyższe nakłada na niego obowiązek przedstawienia informacji odnośnie podstaw wyliczenia pobranych przez siebie opłat, musi tym samym przysługiwać mu uprawnienie do żądania danych niezbędnych do wyliczenia opłaty i udzielenia informacji od podmiotów zobowiązanych do jej zapłaty.

W sprawie niniejszej poza sporem jest, że powód jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art. 104 pr. aut. Korzysta więc z domniemania wynikającego z art. 105 ust. 1 pr. aut. tj. domniemania prawnego legitymacji procesowej w zakresie zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji określonych w decyzji Ministra Kultury i Sztuki, w tym również w zakresie dochodzenia roszczeń o udzielenie informacji oraz udostępnienie dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez niego wynagrodzeń i opłat. W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę treść decyzji Ministra Kultury o udzieleniu zezwolenia na wykonywanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi powodowi z dnia 16 sierpnia 1995 r. nr (...), zmienionej decyzją z dnia 20 listopada 2003 r. (...), nie ulega wątpliwości, że w zakresie, w jakim powód żąda udzielenia informacji od pozwanej spółki odnośnie sprowadzanych przez spółkę urządzeń reprograficznych, jest on podmiotem uprawnionym do działania.

Zgodnie z § 4 pkt 1 powoływanego wyżej rozporządzenia z dnia 2 czerwca 2003 r., właśnie powód jest też organizacją upoważnioną do poboru opłaty reprograficznej na rzecz twórców. Przepis ten wprost wskazuje bowiem, że organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnionymi do pobierania i podziału opłat od urządzeń i nośników, o których mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia, są:

1) Stowarzyszenie (...) - na rzecz twórców;

2) Stowarzyszenie (...) - na rzecz wydawców.

Oplata ta została ustanowiona w art. 20 pr. aut. jako swego rodzaju rekompensata uszczerbku doznawanego przez podmioty praw autorskich i praw pokrewnych na skutek sprowadzania do kraju urządzeń, które umożliwiają zwielokrotnianie ich utworów w ramach dozwolonego użytku osobistego, wprowadzonego w art. 23 pr. aut. , który stosownie do art. 35 pr. aut. nie może naruszać normalnego korzystania z utworu lub godzić w słusne interesy twórców.

Z drugiej strony w toku procesu wykazano, że pozwany (...) Sp. z o. o. w K. jest podmiotem, na którym co do zasady ciąży obowiązek wnoszenia takiej opłaty. Stosownie bowiem do treści art. 20 ust. 1, obowiązek ten ciąży na producentach i importerach

1) magnetofonów, magnetowidów i innych podobnych urządzeń,

2) kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu,

3) czystych nośników służących do utrwalania, w zakresie własnego użytku osobistego, utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, przy użyciu urządzeń wymienionych w pkt 1 i 2.

Podmioty te są obowiązane do uiszczania, określonym zgodnie z ust. 5, organizacjom zbiorowego zarządzania, działającym na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, opłat w wysokości nieprzekraczającej 3 % kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że pozwany w istocie jest podmiotem, który tego rodzaju działalność określoną w art. 20 ust. 1 pkt 2 prowadzi. Pozwana co prawda wywodziła, że nie jest importerem opisanych w treści przepisu urządzeń, a także podkreślała, że główną gałęzią jej działalności jest obsługa serwisowa. Ewentualne zaś urządzenia zakupione przez nią są z reguły oddawane w najem lub dzierżawę. Zdaniem Sądu nie ulega jednak wątpliwości, że jest pozwana jest importerem w rozumieniu przepisu art. 20 pr. aut. Sąd Najwyższy wyjaśniając pojęcie importera na gruncie art. 20 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych , zwłaszcza w kontekście przepisów prawa europejskiego, w szczególności dyrektywy 2001/29 i obowiązku prounijnej wykładni prawa krajowego, wynikającej z art. 288 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (DzU. z 2004 r. Nr 90 poz. 864) wskazywał w wyroku z dnia 26 czerwca 2013 r. (V CSK 366/12), iż "Wykładnia celowościowa, związana z celem i charakterem opłat w ramach uregulowania należącego do obszaru prawa cywilnego, które nie stanowią obciążenia czynności sprowadzania urządzeń, a podlegają doliczeniu do ceny ich sprzedaży podmiotom uprawnionym do użytku prywatnego, prowadzi do wniosku, że za importera uważać należy podmiot, który w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej sprowadza z zagranicy Polski do Polski urządzenia i nośniki określone w art. 20 ust. 1 u.p.a.p.p., skonkretyzowane w rozporządzeniu z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 105, poz. 991 ze zm.). Granice Polski są wyznaczone, nie zostały zniesione po uzyskaniu członkostwa w Unii Europejskiej. Natomiast traktowanie terytoriów państw członkowskich jako obszaru bez granic dotyczy swobody przepływu osób, kapitału towarów i usług w określonych sferach."

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zaś w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu księgowości i rachunkowości, który przeanalizował dane z systemu finansowo - księgowo - magazynowego obowiązującego z pozwanej spółce, ustalono ponad wszelką wątpliwość, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pozwana sprowadzała do Polski urządzenia reprograficzne - w okresie, którego dotyczy powództwo informacyjne, było to łącznie 23.375 sztuk. Z opinii wynika też, że pozwany dalej odsprzedawał takie urządzenia jak kserokopiarki czy skanery. Co prawda w oparciu system księgowy biegły nie był w stanie ustalić, ile z urządzeń zakupionych za granicą zostało sprzedanych z kraju, a ile dalej wyeksportowanych za granicę, niemniej z danych zawartych w tej opinii wynika, że nie można przyjąć, iż żadne z urządzeń sprowadzonych przez pozwaną do

Polski nie zostało sprzedane na terenie kraju. Bez znaczenia jest przy tym kwestia, czy import i dalsza odsprzedaż stanowi główną czy też poboczną działalność podmiotu zobowiązanego - w myśl przepisu art. 20 opłata należna jest od importera i producenta w każdym przypadku sprzedaży wskazanych urządzeń - w wysokości nieprzekraczającej 3% kwoty należnej z tytułu sprzedaży. Należy zresztą zaznaczyć, że opinia biegłego nie potwierdziła okoliczności podnoszonych przez pozwaną spółkę, jakoby większość z urządzeń zakupionych czy sprowadzonych przez spółkę została oddana w najem czy dzierżawę - przeciwnie, biegły ustalił, że pozwana w badanym okresie sprzedała 19.206 sztuk urządzeń, wyeksportowała 32.256 sztuk urządzeń, a jedynie 1833 sztuki zostały osobom trzecim oddane w najem, dzierżawę bądź też udostępnione do korzystania na innej podstawie prawnej.

Zdaniem Sądu w postępowaniu, którego przedmiotem jest roszczenie informacyjne, wystarczającym było zresztą wykazanie, że pozwany importuje na teren Polski urządzenia reprograficzne, a także że urządzenia takie sprzedaje. Istotą tego postępowania jest bowiem to, że powód żąda w nim zobowiązania importera bądź też producenta określonego typu urządzeń do przedstawienia mu danych, którymi nie dysponuje z uwagi na brak informacji zwrotnych od tego podmiotu. Dotyczy to również danych dotyczących kontrahentów producenta bądź też importera. Dopiero udzielenie mu tych informacji pozwoli na precyzyjne ustalenie, w związku z którymi transakcjami i czy w ogóle winna być naliczona opłata reprograficzna. Za chybiony uznać należy więc na tym etapie argument pozwanej, że wśród jej kontrahentów nie ma użytkowników prywatnych, a tylko z tego typu sprzedażą wiązać należy obowiązek wniesienia stosownej opłaty w oparciu o art. 20 pr. aut., tym bardziej że nie jest on w żaden sposób wykazany. Podobnie bez znaczenia są argumenty pozwanej, iż nie dysponuje ona danymi żądanymi przez powoda, zdaniem Sądu bowiem odpowiedź na powyższe może znaleźć się dopiero w dokumentach wskazanych w punkcie 1 i 2 wyroku. Niniejsze powództwo jest powództwem informacyjnym i jeżeli okaże się, że materiał, który jest w posiadaniu pozwanej, jest niewystarczający, po prostu nie dojdzie do ustalenia tych niezbędnych informacji.

Stosownie do załącznika nr 3 do rozrządzenia, określającego sposób obliczania opłaty reprograficznej, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2011 r., wysokość należnej opłaty ustala się w zależności od typu urządzenia lub nośnika, jako % liczony od ceny jego sprzedaży. Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uznał, że żądane przez powoda informacje wskazane w pozwie są niezbędne dla prawidłowego naliczenia należnej od pozwanego opłaty, natomiast żądane dokumenty pozwolą zweryfikować prawdziwość danych podanych przez pozwaną. W szczególności należy podkreślić, że dokumenty (...) oraz (...), których konieczność udostępnienia podważał w toku procesu pozwany, są zdaniem Sądu niezbędne celem ustalenia, jakie urządzenia zostały przez pozwanego sprowadzone z zagranicy i następnie odsprzedane w Polsce. Koniecznym jest więc uzyskanie takich danych jak nazwa towarowa czy typ urządzenia, a także numer fabryczny, co pozwoli na dokładne zidentyfikowanie urządzenia i ustalenie, czy zostało ono sprzedane w kraju czy też zadysponowano nim w inny sposób. Należy bowiem podkreślić, że przepis art. 20 pr. aut. wiąże obowiązek uiszczenia opłaty wyłącznie z pierwszą sprzedażą urządzenia w Polsce, a więc wprowadzenia go na tutejszy rynek. Koniecznym jest więc konkretyzacja, które z urządzeń sprzedanych wg dokumentów księgowych były przedmiotem sprowadzenia do Polski z zagranicy przez pozwanego ewentualnie, które zostały wyprodukowane w Polsce, a brak tej wiedzy uniemożliwi naliczenie opłaty od sprzedaży konkretnego urządzenia. Ustalenia powyższe są możliwe wówczas, gdy powód będzie dysponował dokumentami dotyczącymi produkcji danego urządzenia bądź też jego importu. Dopiero zawarte w nich informacje wraz z danymi dotyczącymi sprzedaży urządzenia pozwolą na prawidłowe, zgodne z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r., obliczenie opłaty należnej. Natomiast typ urządzenia jak i numer fabryczny służą dokładnej identyfikacji urządzenia i determinują wysokość procentową opłaty określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Data sprzedaży służy określeniu daty, kiedy opłata winna być wniesiona, a w konsekwencji daty początkowej naliczania odsetek za zwłokę. Należy zresztą podkreślić, że nawet biegły w oparciu wyłącznie o system finansowo - księgowo - magazynowy funkcjonujący u pozwanej, nie był w stanie ustalić, ile ze sprowadzonych przez pozwaną do Polski urządzeń reprograficznych zostało sprzedanych w Polsce - system ten pozwolił jedynie na wygenerowanie ogólnej liczby sprzedanych urządzeń. Dopiero więc zestawienie danych o sprzedaży z danymi o imporcie zawartymi w żądanych dokumentach źródłowych pozwoli na kompleksowe ustalenie potrzebnych danych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał ostatecznie, że żądane przez powoda informacje i dokumenty są niezbędne dla określenia wysokości opłaty, a zatem objęte dyspozycją przepisu art. 105 ust. 2 pr. aut.

Sąd nie uwzględnił również podniesionego przez pozwaną spółkę zarzutu przedawnienia opartego o art. 118 kc. Nie podziela bowiem stanowiska spółki, jakoby roszczenie dochodzone w niniejszym procesie miało związek z prowadzeniem przez powoda działalności gospodarczej. Przeciwnie, Sąd stanął na stanowisku, że nie można przyjąć, iż w zakresie związanym z poborem opłat reprograficznych, powodowe stowarzyszenie prowadzi działalność gospodarczą. Opłaty te bowiem powód pobiera na podstawie przepisów prawa, nie uzyskując z tego tytułu żadnego wynagrodzenia. Żadna też część pobranych opłat nie przypada powodowi, lecz podmiotom wymienionym szczegółowo w treści art. 20 ust. 4 pr. aut. W konsekwencji do oceny kwestii przedawnienia w niniejszym procesie zdaniem Sądu winien znaleźć zastosowanie termin 10-letni. Skoro zaś powód domaga się zobowiązania pozwanego do udzielenia informacji za okres od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 30 września 2014 r., pozew zaś w sprawie niniejszej wniesiony został w dniu 30 grudnia 2014 r., roszczenie nie uległo przedawnieniu.

Konkludując, Sąd uznał, że pozwany był importerem urządzeń służących do przegrywania i kopiowania utworów, a zatem co do zasady obowiązany do wnoszenia opłat przewidzianych w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 14 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (j.t.: Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.), tzw. opłat reprograficznych. Z tego względu ciąży na nim obowiązek udzielenia powodowi informacji określonych w pozwie oraz przedstawienia wskazanych w nim dokumentów.

W konsekwencji, w oparciu o art. 105 ust. 2 pr. aut. oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów (Dz. U. Nr 105 poz. 991 ze zm.), Sąd w punkcie 1 wyroku zobowiązał pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udzielenia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. informacji o sprowadzonych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim urządzeniach reprograficznych - w okresie od dnia 01 lipca 2011 roku do dnia 30 września 2014 roku - w formie wykazu tychże urządzeń z podaniem : nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego oraz ceny sprzedaży urządzenia.

W punkcie 2 wyroku Sąd zobowiązał pozwanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udostępnienia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. dokumentów w postaci : deklaracji (...) i (...) Dokumentów (...) oraz faktur za okres od dnia 01 lipca 2011 roku do dnia 30 września 2014 roku, potwierdzających - odpowiednio - fakt sprowadzenia do Polski oraz sprzedaży urządzeń reprograficznych.

W punkcie 3 wyroku Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa tj. w zakresie:

- zobowiązania pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udzielenia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. informacji o sprowadzonych przez niego do Polski i sprzedanych osobom trzecim urządzeniach reprograficznych - w okresie od dnia 01 stycznia 2011 roku do dnia 30 czerwca 2011 roku - w formie wykazu tychże urządzeń z podaniem : nazwy towarowej, typu urządzenia, daty sprowadzenia do Polski, daty sprzedaży, numeru fabrycznego oraz ceny sprzedaży urządzenia,

- zobowiązania pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. do udostępnienia powodowi Stowarzyszeniu (...) w K. dokumentów w postaci : deklaracji (...) i (...) Dokumentów (...) oraz faktur za okres od dnia 01 stycznia 2011 roku do dnia 30 czerwca 2011 roku, potwierdzających - odpowiednio - fakt sprowadzenia do Polski oraz sprzedaży urządzeń reprograficznych,

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i 3 kpc i zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, obciążając nimi w całości stronę pozwaną jako przegrywającą niniejszy proces. Na koszty te złożyła się opłata od pozwu 600 zł, uiszczona przez powoda zaliczka na koszty wynagrodzenia biegłego w wysokości 3.500 zł, a także należne

wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda, którego wysokość ustalono na kwotę 360 zł. Podstawą w tym zakresie był § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.). Sąd miał na względzie, że rozporządzenie to zostało wprawdzie uchylone przez § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), jednakże na mocy § 21 tegoż rozporządzenia znajduje zastosowanie do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia - do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Wreszcie Sąd uwzględnił również wniosek o zwrot kosztów podróży pełnomocnika do siedziby Sądu w żądanej przez powoda kwocie, uznając, że zwłaszcza zważywszy na odległość dzielącą siedzibę Sądu od miejsca zamieszkania, pełnomocnik miał prawo dojechać na rozprawę samochodem i nie musiał korzystać ze środków komunikacji publicznej. Przy wskazanej pojemności silnika, w świetle stawek ustalonych przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 16), koszty te były uzasadnione.

W konsekwencji Sąd w punkcie 4 zasądził od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz powoda Stowarzyszenia (...) w K. kwotę 11.146,40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Natomiast w punkcie 5 wyroku, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.), Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 1.631,13 zł tytułem kosztów sądowych w zakresie wydatków w sprawie tj. wypłaconej z funduszy Skarbu Państwa części wynagrodzenia biegłego.